

12. august 2011

UKA 2011/137

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Kalaallinut inuusuttunut sakkutuujusussaaneq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Nunarsuaq allanngoriartupiloorfiullunilu ineriartupiloorfiuvoq. Tamanna pitsaasuuvoq oqiliallannarlunilu. Allanngoriartorneq nunarsuarmut tamarmut siaruaattoq taaneqakkajuttarpoq nunarsuarmut siaruarnertut. Nunarsuarmut siaruarneq piumasaqarpoq piginnaaneqarnissaq ammanissamut, akaarinninnissamut, nutaaliornissamut, sungiussiassuseqarnissamut, unammillerluarsinnaanissamut, niueqatigiinnissamut aamma minnerunngitsumik akisussaassuseqarnissamut. Tamanna atuuppoq nunanut, suliffeqarfinnut minnerunngitsumillu uatsinnut innuttaasunut ataasiakkaanut.

Demokraatiniit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnermi uani sammerusupparput naalagaaffeqatigiinnermut peqataaneq aamma nunarsuarmut siaruarfiusumut peqataaneq malitsigisaanillu eqqatsinni pisunut akisussaaneq.

Ulloq nuannaarfiuvoq Namminersorneq 21. juni 2009 eqqukkatsigut. Namminersornerup eqqunneratigut pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu malittaapput. Tamatumani Demokraatinut oqaaseq qituisoq tassaavoq akisussaaneq. Allatut oqaatigalugu imminut pisussaaffilersimavugut annertunerusumik akisussaananissamik nunatsinnut, naalagaaffeqatigiinnermut nunarsuullu sinneranut. Tamanna pitsaasuullunilu pissusissamisoorpoq.

Naak Namminersorneq pillugu inatsisip nunanut allanut politikkikkut killileraluaraatigut, piffissanngorpoq inatsisip sinaakkutaasa iluani nunanut allanut tunngasuni politikkikkut annertunerusumik piginnaaneqarnermik takutitsinissamik. Allatut oqaatigalugu Demokraatiniit kissaatigivarput nukittuunerusumik nammineernerusumillu nunanut allanut politikkikkut pissusilersornissaq.

Tamanna tunngavigalugu maani inersuarmi partiit allat peqatigalugit eqqartorusupparput periarfissaq kalaallinut inuusuttunut sakkutuujusussaataitanermik atuutilersitsinissaq. Upperaarput inuusuttatta unammilligassat nunat allat inuusuttai assigalugit naammassisinnaagaat. Aamma upperaarput inuusuttatta nunat allat inuusuttaat assigalugit akisussaaffimmik tiguserusunerat.

Kalaallit Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaat aamma taamatut isumaqarpoq, taamanili 2003-mi. Tamanna pillugu Kalaallit Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitaat tunngaviusumik isumaqarput sakkutuujusussaaneq sakkutuujunngitsutullu pisussaaffeqarneq arlariissillugit pilersittariaqartut. Isumalioqatigiissitap taamaattumik taamanikkut naalakkersuisuusut kaammattorpaat qulaajaaneq aallartissagaat sakkutuujusussaataitanerup

ulluinnarni aningaasatigullu kingunissai ersarissisikkumallugit, ilanngullugu inuit sakkutuujusussaatitaanermut tinguneqanngitsut sakkutuujunatik inuiaqatigiinnik sullissisarnissaat.

Demokraatiniit ersarissarisupparput isumaqannginnatta, kinaluunniit nammineq piomassutsiminik ilanngussimanngitsoq Afghanistan-imut nunamulluunniit allamut sorsuffiusumut nassiunneqarsinnaassanngimmat. Naggataagut kalaallinut inuusuttunut nunarsuami akisussaaffimmik tingusisimasunut ataqqinninnerput annikkusupparput.

Taamatut oqaaseqarlunga Inatsisartut oqallilluarnissaannik kissaakkusuppakka.

ILANNGUSSAQ:

Issuagaq "Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaliutissiisutaat", april 2003, qupp. 122-125.

"Pinngitsoorani sakkutuunngortitaasarneq sakkutuujusarnerlu maannamut kalaallinut takornartaalluinnarsimavoq. Taamatut inuiaat tunngaviusumik akisuussaaffeqarumnginnerat nunasiaanermi pilersuuvoq. Namminersornerunerup nalaani maanna kalaallit qimakkartugaanni taamatut pissutsit issimanerat aamma assortortariaqanngilaq. Kalaallit Nunaalli namminersulissappat Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaqarput sakkutuunngortitaasarnissaq avaqqunneqarsinnaanngitsoq.

Maannakkummi imaangikkaluarpoq "namminersorneq" naalagaaffittut namminiilivinnerussasoq, taamaattumillu imaannaviannngilaq Kalaallit Nunaat nammineq sakkutuulersornissamik porsaassasoq. Illuatungaaticullu namminiileriartornissap tungaanut naalackersuinnikkut ineriartornissamut ingerlaneq nunarsuarmioqatitsinnut oqariartuuteqassasoq imminut napatissinnaanerulernissamut tamatumunngalu piginnaassuseqarnissamik.

Kalaallit Nunaata nutaap - minnerpaamik - nunatami imartamilu nakkutigineqarnerat peqataaffigerusuppagu pinngitsoorani sakkutuujusarneq ulluinnarni atugassatut pisariaqartussaavoq. Danmarkimik qanimut suleqateqarnermi ineriartornerup matuma qulequtarisaani aanaralaarsuuvoq kalaallit inuusuttut minnerpaamik danskit sakkutuuni Kalaallit Nunaannik sullissisuni peqataanissaat. Maannakkut pissutsit qiviraanni Kalaallit Nunaat sillimaniarnermi politikikkut isigalugu pitsaaneruvoq oqaatigigaanni tassaasoq nuna namminersornerusoq naalagaaffimmit sernissugaasoq. Imminut aqulernissamik ilungersuutiginninnerup inuiaqatigiit tamanna akimorlugu qaffaallatsissappagit illuatungeriit susassaqaqatigiiffimminnut pilliuteqartariaqarput. Isumannaatsuunissaq ataatsimoorfiuvoq illuatungeriit tamarmik immikkut pilliuteqataaffigisariaqagaat."

[...]

"Taamaattumik Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat tunngaviusumik isumaqarput kalaallit inuusuttut sakkutuujusussaanagerat sakkutuujunngitsutullu pisussaaffeqarnerat (CSP) arlariissillugit pilersittariaqartut. Inuu-suttut kissaatigiartorpaat inuiaqatigiit siunissaannut nammineq akisussaaqataanissartik, nammineq nunagisap sullinnissaanut periarfissanik timitalinnik tikkuunneqarnissartik aammalu suliarortut avataaniit tikisinneqartartut ikilisarneqarnissaat.

Aaqqissuussineq pilersinneqassaaq naalagaaffimmi oqartussaasut suleqatigalugit, sakkutuujusussaataasut naalagaaffeqatigiinnerup iluani sakkutuuni sulisassallutik, sakkutuujunatillu inuiaqatigiinnut sullissisussaataasut imminut aqunnerup ataani sulisassallutik.

Nalinginnaasumik sakkutuujusussaataanagerup kingunerissavaa inuusuttut 800-it missaasa piffissartik nukitillu inuiaqatigiinnut atoqqullugit neqeroortigisalissammatigit. Ilaat Kangilinnguani sulisussatut aggersarneqarpata ilaat sakkutuutut tunngaviusumik ilinniarneq ingerlatissavaat qimussimik alapernaarsuisuni Siriusimi sulisinnaanngortitsisussaq taavalu sinneri CSP-mi atorpeqarsinnaallutik. Inuiaqatigiinnik sullissinikkut suliasat amerlasuut naammassineqarsinnaassapput. Pinngortitaleriffik asimi suliasaartuarnemini ikiortissaqalissaaq. Meeqqeriviit sulisussanik amigaaqartuarput. Napparsimmaviit, utoqqaat illui utoqqarnillu paaqqinniffiit immikkut sulisussanik atorfissaqartitsuarput. Katersugaasiviit toqqorsiviillu uninngasuu-teqqaat nalunaarsoqqissaassallugit piffissaqarfiginngisaminnik.

Piniarnermik nakkutilliisut nunarujussuarmi nakkutigisassaminni akisussaaffigisa-minnilu immikkut ikiorteqarnissartik iluaqutigisinnaavaat. Sumiiffinni amerlasuuni salinissaq pisariaqaqaaq avatangiisinullu eqqumalluarnrunissaq pisariaqarluni. Tamatuma saniatigut inatsisitigut peqqussutaasumik inuiaqatigiinnik kiffartuussisalernikkut kikkut tamarmik pikkorissarfigisalissam-matigik ikiueqqaarnissaq, qatserinermut ilinniarnit, inunnik annaassiniarneq, sakkut atornissaannik ilinniarneq aamma pinngortitarsuarmi piniarnermi aallaaniarnermilu imminut annaanniarsinnaaneq. Sakkutuujusussaa-titaaneq CSP-lu ataatsimoortut arnanut angutinullu sammisariaqarput; tunngaviumillu pissusissamisoorput akissarsiaqaataarujussuartaqaratilli. Isuma tunngaviusoq tassaavoq suliamik tunniussinissaq tigooraaginnarani. Tamatuma peqatigisaanik taamatut aaqquussineq Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat sulilerneranni anguniakkamut qanillattuutaassaaq nunap nammineernerata illersornera aalisarnermillu nakkutilliineq pineqartillugit.

Tassalu Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat kaammattuutigaat naalakkersuisut qulaajaaneq aallartissagaat sakkutuujusussaatitaanerup ulluinnarni aningaasatigullu kingunissai ersarissisikkumallugit, tamatumani ilanngullugu inuit sakkutuujusussaatitaanermut tiguneqanngitsut pinngitsooratik qaammatini arfinilinni sakkutuujunatik inuiaqatigiinnik sullissisarnissaat.”